

I. Czytanie ze zrozumieniem

O sztuce i swojej twórczości rozmawia z Wiesławą Wierchowską Jan Lebenstein, malarz.

- (...) Czy w sztuce istnieje jakiś rodzaj postępu, skoro różne kierunki wnoszą coraz to nowe wartości?

- To wcale nie jest tak. Pewne nabytki odbywają się kosztem pewnych strat. (...) W sztuce nie ma postępu są zmiany. I każda zdobycz łączy się z utratą. To, co jest w sztuce osiągnięciem, to wyrażenie jakiejś prawdy o człowieku i o świecie. Zdajemy sobie sprawę, że nie ma wśród nas Michała Anioła. Nasza cywilizacja wydać go nie może. Sztuka w tej cywilizacji znajduje się na marginesie. Przejycia estetyczne ludzi skupiają się teraz na ładnych przedmiotach: na samochodach, lodówkach, magnetofonach. Jest to estetyka innego typu.

- Tak było zawsze. Nawet artysta prehistoryczny zarówno zdobił ornamentem grzebień z kości, jak i lepił z gliny bogów.

- Ale była różnica między bogiem a grzebieniem. A dziś obrazy są tylko przedmiotem estetycznym. Mają trwałego odbiorcę, nawet o dużej wrażliwości estetycznej, ale takiego, którego nie można wciągnąć w komplikacje wewnętrzne. Są malarze i poeci tworzący dla takiej publiczności. Odbiorca ma to, co chciał, bo dzieło sztuki to nie jest nigdy sprawa jednostronna. A ci, co robią bogów żeby nie wpaść w pretensjonalność albo komuś uda się złapać w garść coś prawdziwego, albo łapie wodę. To, co się oficjalnie nazywa sztuką współczesną, to jest w każdym szczególe organizowane przez system, przez galerie, muzea, przez sprzedających krytyków. Robi się na świecie ruch pod hasłem, że takiej sztuki jeszcze nie było. Ale co to ma wspólnego z wartością?

W. Wierchowska, *Autoportrety*.
Agencja Wydawnicza Interster 1991, s. 95-96.

1. Malarz twierdzi, że sztuka nie dokonuje postępu, ponieważ:

- A. nie potrzebuje go B. jedne wartości są zastępowane innymi
 C. dostosowuje się do gustu publiczności D. współczesny świat nie potrzebuje sztuki

2. Według malarza najważniejsze w sztuce jest:

- A. dorównanie wielkim artystom, takim jak Michał Anioł
 B. spełnianie oczekiwań odbiorców
 C. wyrażenie prawdy o świecie i o człowieku
 D. kreowanie gustów odbiorców

3. „Michała Anioła” nie ma, ponieważ:

- A. sztuka już nie zaspokaja potrzeb duchowych B. epoka Michała Anioła dawno minęła
 C. ludzie nie znają dzieł tego artysty D. nikt nie jest w stanie mu dorównać

4. Artysta prehistoryczny tworzył sztukę:

- A. tylko na cześć bogów B. tylko użytkową
 C. sakralną i użytkową D. tylko zdobniczą

5. Wrażliwość estetyczna współczesnych odbiorców skupia się na:

- A. dziełach wielkich mistrzów B. dziełach prehistorycznych
 C. dziełach sakralnych D. przedmiotach codziennego użytku

6. Malarz uważa, że sztuka współczesna jest:

- A. kreowana przez muzea i galerie B. tworzona przez najznakomitszych artystów
 C. dostosowana do panujących idei D. niezależna od potrzeb społecznych

II. Nauka o języku

7. Niosobową formą czasownika jest wyraz:

- A. idąc B. poszedłby C. idź D. idą

8. Imiesłów przymiotnikowy bierny jest zawarty w zdaniu:

- A. Mam złamaną rękę. B. Podniósł leżące dziecko.
 C. Zobaczywszy go, podszedł bliżej. D. Nie musiał się śpieszyć.

9. Imiesłów przymiotnikowy bierny tworzymy od czasowników:

- A. wszystkich dokonanych B. tylko niedokonanych
 C. tylko w czasie teraźniejszym D. tylko przechodnich

10. Nieprawidłowo został utworzony imiesłów w zdaniu:

- A. Myślę, obserwując niebo. B. Majsterkował, łącząc różne elementy.
 C. Krzyknął, ujrawszy ją z daleka. D. Licząc pieniądze, pomyliła się.

11. Błąd składniowy pojawił się w zdaniu:

- A. Wysłuchawszy nauczyciela, chłopiec zrozumiał swój błąd.
 B. Biegając przez park, wiatr rozwiewał jej włosy.
 C. Czekaając na autobus, mężczyzna patrzył na zegarek.
 D. Wyszedł, powiedziawszy wcześniej parę gniewnych słów.

12. Zdaniem podrzędnie złożonym przydawkowym jest wypowiedzenie:

- A. Wiem, która propozycja jest najlepsza. B. Stało się tak, jak wszyscy przypuszczali.
 C. Zerwała kwiaty, które rosły na skraju lasu. D. Wiał tak silny wiatr, że wszyscy puciekali do domów.

13. Wypowiedzenie *Pójdę, gdzie mnie oczy poniosą.* - jest zdaniem podrzędnie złożonym okolicznikowym:

- A. miejsca B. czasu C. sposobu D. celu

14. Zdaniem podrzędnie złożonym okolicznikowym przyzwolenia jest wypowiedzenie:

- A. Nie mów nikomu, że masz kłopoty. B. Choć był chory, przyszedł tu.
 C. Odszedł, gdy mu kazano. D. Nie przyjdę, bo nie mam czasu.

15. Zdaniem podrzędnie złożonym dopełnieniowym jest wypowiedzenie:

- A. Nie znam ludzi, którzy tu przyszli. B. Nie pojechał, ponieważ nie miał biletu.
 C. Nie powiedział, co zamierza zrobić. D. Nie powiedział, mimo że znał odpowiedź.

16. Wyrazem złożonym jest:

- A. podnózek B. przede wszystkim C. syzyfowa praca D. sokowirówka

17. Skrótowcem literowym jest zapis:

- A. LOK (czyt. lok) - Liga Obrony Kraju B. ZUS (czyt. zus) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych
 C. ZHP (czyt. zet ha pe) - Związek Harcerstwa Polskiego D. Rafako (czyt. rafako) - Raciborska Fabryka Kotłów

18. Poprawnie jest zapisany skrót w zdaniu:

- A. To jest mgr Barbara Siwek. B. Dr. Jan Nowak przyjmuje we wtorki.
 C. Wyjedź w jakieś góry, n.p. Karpaty (na przykład) D. Przyszedł prof Piotr Kowalski.

19. Za pomocą przedrostka został utworzony wyraz:

- A. dziennik B. powaga C. rozsądek D. odnoga

III. Literatura

20. Balladę jako gatunek literacki cechuje:

- A. nawiązanie do ludowej moralności B. pogodny nastrój
 C. charakter dydaktyczny D. puenta

21. Bajką jest utwór pisany wierszem, w którym:

- A. panuje zabawny nastrój B. adresatem jest dziecko
 C. jest zawarty morał D. są elementy liryczne

22. Bajką jest utwór:

- A. A. Mickiewicza „Powrót taty” B. A. de Saint-Exupéry'ego „Mały Książę”
 C. J. Kochanowskiego „Na lipę” D. I. Krasickiego „Dwaj malarze”

23. Aby odzyskać córkę (H. Sienkiewicz „Krzyżacy”), Jurand udał się do:

- A. Malborka B. Szczytna C. Krakowa D. Płocka

24. Krzyżacy uprowadzili Danusię, aby:

- A. otrzymać okup B. upokorzyć Juranda
 C. zemścić się na księżnej Annie D. pojmać Zbyszka

25. Postacią historyczną w powieści „Krzyżacy” jest:

- A. Zbyszko z Bogdańca B. Maćko ze Spychowa
 C. książę Janusz Mazowiecki D. Zygryd de Löwe

26. W komedii A. Fredry pt. „Zemsta” Klara domaga się od Papkina:

- A. rozwagi B. sprytu C. wierności D. posłuszeństwa

27. Cześnik jest człowiekiem:

- A. porywczym B. zakłamanym C. hojnym D. skromnym

28. Epokę saską w „Zemście” reprezentuje:

- A. Waclaw B. Rejent C. Papkin D. Podstolina

29. Gerwazy w „Panu Tadeuszu” jest nazywany:

- A. Wąsałem B. Wojewodą C. Szczyrykiem D. Hrabią

30. W „Panu Tadeuszu” odnajdujemy wątek:

- A. narodowy B. podróżniczy C. społeczny D. biograficzny